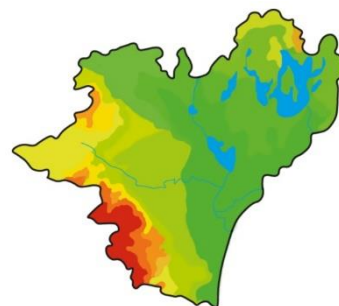

Grundvattenrådet för Kristianstadsslätten

GRUNDVATTENRÅDET FÖR
KRISTIANSTADSSLÄTTEN

Minnesanteckningar från mötet 8 mars 2019 på Rådhus Skåne, Kristianstad

Grundvattenrådet valde Lars Svensson, Kristianstads kommun, till mötesordföranden. Alla presenterade sig.

Helen Thorstensson, Länsstyrelsen Skåne, berättade om framtida vattenförsörjning i Skåne i ett förändrat klimat och om Länsstyrelsens arbete med vattenförsörjning. 2018 var lite varmare och torrare än normalt men det största problemet var när på året nederbörden kom. I framtiden kommer troligtvis grundvattenbildningen att minska vilket framtida vattendomar kan behöva anpassas efter. Länsstyrelsen har tillsyn på 82 vattenskyddsområden i Skåne varav de flesta har gamla skyddsföreskrifter. Den regionala vattenförsörjningsplanen för Skånes län ska revideras. Länsstyrelsens arbete med att utföra tillsyn på tillståndspliktiga vattenuttag har kommit igång och arbetet väntas starta i vår/sommar 2019. Helen tipsade om Livsmedelsverkets Handbok för klimatanpassad dricksvattenförsörjning, en handbok som nyligen kommit ut.

Kommentar: När det blir bevattningsförbud gäller detta inte de som har tillstånd för uttag. Detta borde kommuniceras bättre vid bevattningsförbud.

Fråga: Ligger det på den som tar ut vatten enligt undantag om tillstånd att visa att uttaget inte har någon påverkan? Svar: Ja det gör det. Den som tar ut vatten har bevisbördan.

Fråga: Hur mycket av kommunens vattenupptag blir dricksvatten? Svar: Varje person förbrukar 150 l/dygn och 10 l av dessa går till dricksvatten, matlagning etc.

Fråga: Bevattningsreservoarer? Svar: Intresset för bevattningsdammar har ökat. Det finns stöd för vissa typer av sådana anläggningar.

Kommentar: Om någon typ av begränsning av uttag, även tillståndsgivna, är på gång så är kommungrupperna inom LRF ett bra forum för att meddela lantbrukarna.

Fråga: Krisberedskap om strömmen går? Svar: För de kommunala vattenverken finns reservkraft. Vid strömavbrott är tillgången på bränsle det som begränsar.

Kommentar: Ersättningen för den så kallade restvattenlagen skulle kunna beräknas baserad på skörd. Vid tidigare liknande ärenden fungerade det att räkna på utebliven krafttillverkning men allt annat var mycket svårt.

Glenn Oredsson, LRF, presenterade LRFs visioner och tankar om framtiden. Att använda olika vattenkvaliteter till olika ändamål och att återanvända spillvatten är möjligheter. Generellt förstör för mycket vatten mer än torka men torkan slår snabbare så detta märks mer för lantbruket. Tillstånd för vattenuttag diskuterades, bland annat möjligheterna att fördela vatten mellan olika tillstånd och möjligheterna till snabbare tillståndsprocesser. Nytänkande och ny teknik behövs i lantbruket och många möjligheter finns men ny teknik är ofta dyr. En försvårande omständighet är att det finns mycket olika regelverk och myndigheter. Vikten av samarbete i samhället togs upp.

Kommentar: Handeln kräver rena livsmedel. Möjligheten att använda olika kvaliteter på vatten finns men skulle då kräva olika ledningar eftersom samma ledning ej får användas för de olika vattenkvaliteterna.

Kommentar: Tyskland lyftes fram som ett bra exempel. Högskolan ska undersöka om bevattning med renat avloppsvatten är möjlig.

Förslag: En resa till Tyskland för politiker och tjänstemän inom kommunen föreslogs för att få information och inspiration om hur Tyskland hanterar sin vattenförbrukning.

Kristofer Hägg och Anna Hjertman, Sweden Water Research, presenterade projektet EGRUND, Effektiv konstgjord grundvattenbildning. Detta är undersökningar som genomförts efter ett initiativ från Kristianstads kommun. Vi fick en kort överblick över geologin och hydrogeologin på Kristianstadsslätten. Tanken bakom projektet är att försöka täcka den uttagskund till Kristianstadsslätten som uppstått efter många år av grundvattenuttag. Det finns två alternativ för att åstadkomma detta; djupinfiltration och infiltration genom rullstensåsar. Djupinfiltrationsmetoden presenterades i detalj och en parallell till energibrunnar i Sverige gjordes. Kapaciteten på infiltreringen beror på flertalet faktorer och grundliga geologiska och hydrogeologiska undersökningar kväs vid djupinfiltration. Det finns många exempel på när metoden används utanför Sveriges gränser.

Fråga: Om vatten ska tas från Ivösjön, får djuren fortsätta dricka ur Ivösjön? Tidigare har det funnits oro för ett vattenskyddsområde vid Ivösjön. Svar: Vattnet för djupinfiltration måste förbehandlas så att djuren dricker vatten ur sjön borde inte vara något problem.

Fråga: Vad säger lagstiftningen om detta? Svar: Projektet innebär att skapa grundvatten så det ska testas som en vattenverksamhet.

Fråga: Finns behovet av djupinfiltration på Kristianstadsslätten? Svar: EGRUND får ses ur ett långsiktigt perspektiv. Mer grundvatten behövs och vi bygger upp en skuld vid uttag, EGRUND kan då vara ett alternativ för att hjälpa till.

Fråga: Varför är bevattningsuttagen så stora om de ej utnyttjas? Svar: Det är ett medeltal över ett antal år. Ibland behövs hela tillståndet nyttjas.

Fråga: Går det bra att infiltrera ner ytvatten till grundvattnet? Svar: Ytvattnet måste renas ordentligt och stor försiktighet måste iakttas. Alternativet är att ytinfiltrera men detta kräver att vi vet att vattnet hamnar där det behövs, alltså sandstenen.

Kommentar: Dåligt borrade brunnar är den största föroreningsrisken.

Fråga: Hur mycket vatten infiltrerar från Ivösjön till grundvattnet idag? Svar: Projekt på gång som ska utreda detta.

Kommentar: De djupa magasinen har sänkts ett par centimeter under förra året. Nivåerna är lite under det normala även i de djupa magasinen men detta inträffar cirka var tredje år på grund av naturliga variationer. Det är inte kris men detta påverkar de övre magasinen. Ett projekt som EGRUND kan skapa rådrum i framtiden för att vi ska kunna bevattna och framställa dricksvatten. Innan pumpning på Kristianstadsslätten påbörjades sökte sig det djupa grundvattnet uppåt men alla uttag på slätten har nu gjort att det har vänt.

Övriga frågor och diskussioner:

- Kommunens planer på ett vattenverk i Gärds Köpinge presenterades kort. Kommunen tittar på detta alternativ bland annat på grund av svårigheter med dricksvattenproduktionen på andra ställen i kommunen.
- Det går att göra dricksvatten av vilket vatten som helst men det innebär en kostnad som stiger med ökad rening. Kanske behövs havsvatten avsaltas eller olika regleringar inom kommunen. Detta är delvis en politisk fråga.
- Hur säkra kan lantbrukare vara på att de får ta upp vatten i framtiden? Tillstånden är tidsbegränsade. Det är bra att uppdatera tillstånden för att följa förutsättningarna vilka kan förändras.
- Kan vi öka den rörliga kostnaden för VA? Större delen av kostnaderna är fasta. Om större del rörliga kostnader hade incitamentet att spara på vattnet kunnat vara större.
- Mer samordning när det grävs för ledningar. Ofta grävs det på samma ställe flera gånger.

Lars Svensson avslutade mötet.

Emma Anderberg antecknade.

Deltagarlista

1. Anders Jiderholt, Malmbergs
2. Mikael Lindblad, HKScan
3. Per Wirstam, HKScan
4. Malin Åberg, C4 Teknik
5. Emma Anderberg, C4 Teknik
6. Staffan Gertzell, Everödsgården AB
7. Hans Persson, LRF
8. Lars Svensson, C4 Teknik
9. Per Johansson, Åhus Grönt
10. Helen Thorstensson, Länsstyrelsen Skåne
11. Anette Mellström, Länsstyrelsen Skåne
12. Jan Göransson, Köpinge- Vrams vattenförening
13. Glenn Oredsson, LRF
14. Kristofer Hägg, Sweden Water Research
15. Anna Hjertman, Sweden Water Research
16. Fredrik Liedholm, Miljö- och hälsoskyddskontoret
17. Pyret Oveson, Biosfärsenheten
18. Barbro Ahlner, Naturskyddsföreningen
19. Mattias Gustafsson, SGU
20. Sara Kullberg, Sweco
21. Charlotta Wildt-Persson, Sövelborgs energi
22. Ronny Svensson, Sövelborgs energi
23. David Runevad, The Absolut Company
24. Lennart Nilsson, Araslövsgården
25. Karl Andersson, Gringelstad
26. Magnus Andersson, Gringelstad
27. Ove Gustafsson, Geoscania